

SELETUSKIRI 1.16.2/714

põllumajandusministri määruse “Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded¹” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse “Söödakultuuride seemne kategooriad ning söödakultuuride seemne tootmise ja turustamise nõuded” eelnõu kehtestatakse “Seemne ja taimse paljundusmaterjali seaduse” § 3 lõike 3, § 26 lõike 4, § 65 lõike 4 ja 7, § 73 lõigete 5 ja 7, § 74 lõike 5, § 75 lõigete 2 ja 4, § 76 lõike 4, § 96 lõike 2, § 97 lõigete 2 ja 10, § 101 lõike 4, § 104 lõike 4, § 105 lõike 5 ning § 117 lõike 5 alusel ning arvestades Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiivi 66/401/EMÜ söödakultuuride seemnete turustamise kohta (EÜT L 125, 11.07.1966, lk 2298—2308).

Eelnõu on koostanud Põllumajandusministeeriumi põllumajandusosakonna fütosanitaaria büroo peaspetsialist Renata Tsaturjan (tel 625 6507), Taimetoodangu Inspeksiooni seemnete sertifitseerimise osakonna juhataja Vahur Mõttus (tel 671 2671) ja Põllumajandusuuringute Keskuse seemnekontrolli laboratooriumi juhataja Mari Jürman (tel 651 7662).

Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud õigusosakonna peaspetsialist Raili Sillart (tel 625 6197).

Eelnõule on keelelise ekspertiisi teinud õigusosakonna peaspetsialist Leeni Silk (tel 625 6523).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-s 1 kehtestatakse määruse reguleerimisala.

Eelnõu §-s 2 kehtestatakse söödakultuuride liikide loetelu. Lisaks Euroopa Liidus sertifitseeritavatele söödakultuuride liikidele kehtestatakse määrusega nõuded punktis 2 nimetatud liikide kohta, mis sertifitseeritakse ainult Eestis.

Eelnõu §-s 3 esitatakse söödakultuuride kategooriad ja nende tähistused.

Eelnõu §-s 4 kehtestatakse söödakultuuride seemne kvaliteedinõuded.

Eelnõu §-s 5 kehtestatakse tootmise nõuded. Söödakultuuride seemne tootmise korral peab välistama toodetava seemne segunemise naabruses asuvalt seemnepõllult pärit seemnega.

Eelnõu §-s 6 käsitletakse tarbeseemne tootmist. Tarbeseemne liigi- ja sordiechtsust ning -puhtust kontrollib sordi omanik, esindaja või säilitaja. Tarbeseemne kvaliteedinõuetele vastavuse kontrollimiseks esitab sordi omanik, esindaja või säilitaja avalduse Taimetoodangu Inspeksioonile.

Eelnõu §-s 7 kehtestab nõuded vahemaa kohta, mida tuleb järgida söödakultuuride seemne kasvatamisel. Taimede võõrtolmlemise eest kaitsmiseks peab seemnepõld olema võõrtolmlemist võimaldavate taimedega põldudest eraldatud kas piisava vahemaaga või selles paragrahvis nimetatud juhul piisavat kaitset tagaval muul viisil.

Eelnõu §-s 8 kehtestatakse sertifitseerimise kord. Taimetoodangu Inspeksioon korraldab rahvusvaheliselt kehtestatud nõuete kohaselt söödakultuuride seemne sertifitseerimise. Kuna Taimetoodangu Inspeksioon peab sertifitseerima sorte, mille sordikirjeldust tal ei ole, siis antud teabe kohaselt on võimalik küsida teiste liikmesriikide järelevalveasutustest sordikirjeldust. Sertifitseerimise taotlus esitatakse 15. aprilliks. Taimetoodangu Inspeksioon sertifitseerib ka Euroopa liidu ühtsesse põllukultuuride sordilehte võetud söödakultuuride sorte, mis ei ole mille sordikirjeldust tal ei ole. Sordikirjelduse saamine teise liikmesriigi järelevalveasutustest võtab aega keskmiselt 3–6 nädalat. Taimetoodangu Inspeksioon määrab seemneproovi analüüsimise eest vastutava laboratooriumi. Rahvusvaheliste nõuete kohaselt peab see laboratooriumi olema akrediteeritud ISTA (*International Seed Testing Association*) poolt. Järelevalveametnik tunnustab eliit- ja sertifitseeritud seemne tootmiseks rajatud seemnepõllu ning volitatud põldtunnustaja tunnustab sertifitseeritud seemne tootmiseks rajatud seemnepõllu. Söödakultuuride sertifitseeritud seemne tootmisel peab taimik olema kasvuperioodil vähemalt üks kord põldtunnustatud. Sertifitseerimise nõuetele vastava söödakultuuride seemnepartii kohta väljastab Taimetoodangu Inspeksioon seemnetunnistuse ning nõuetekohased etiketid.

Eelnõu §-d 9–10 käsitlevad põldtunnustamise nõudeid. Eelnõu § 9 kehtestab seemnepõllu nõuded, mille järgimist kontrollitakse põldtunnustamise käigus. Paragrahv 10 kehtestab sordiehtsuse ja -puhtuse ning liigiehtsuse ja -puhtuse nõuded. Sordiehtsust kontrollides võrdleb põldtunnustaja kasvavate taimede välistunnuseid sordikirjeldusega.

Eelnõu §-s 11 käsitletakse proovi võtmist. Ametlik või volitatud proovivõtja võtab müügikonditsiooni viidud seemnepartiist proovi seemne kvaliteedi määramiseks ja sulgeb sertifitseeritava või kontrollitava seemnepartii pakendi või konteineri Taimetoodangu Inspeksiooni turvakleebisega või plommiga. Seemnepartii maksimaalne lubatud kaal ja võetava proovi suurus on toodud lisa 2. Kui proov võetakse ainult tuulekaerasisalduse määramiseks, on proovi suuruseks 3000 grammi.

Eelnõu § 12 käsitleb söödakultuuride seemne kvaliteeti vähendavaid taimekahjustajaid. Põldtunnustaja kontrollib taimekahjustajate olemasolu visuaalselt. Taimekahjustajaid võib põllul esineda võimalikult vähe.

Eelnõu § 13 kehtestab sertifitseeritava söödakultuuride seemne nõuded. Söödakultuuride seemne sertifitseeritakse, kui see on liigi- ja sordiehtne ning liigi- ja sordipuha, läbinud järelkontrolli katsed ning vastab kvaliteedi, sealhulgas põlvnemise ning taimetervise nõuetele. Taimetoodangu Inspeksioon võib samuti sertifitseerida sellise seemne, mis on läbinud põldtunnustamise teises liikmesriigis või samaväärseks tunnustatud riigis ning mille pakend on märgistatud ja partii on varustatud nõuetekohase etiketi või tootja dokumendiga.

Eelnõu §-s 14 käsitletakse söödakultuuride supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud seemne ning tarbeseemne pakendamise nõudeid. Pakendit tohib uuesti sulgeda üksnes Taimetoodangu Inspeksiooni järelevalveametniku kontrolli all. Etiketile märgitakse uuesti sulgemise kuupäev ja selle eest vastutava asutuse nimi.

Eelnõu §-s 15 kehtestatakse pakendamisloa nõuded. Eelnõu kohaselt on turustamisotstarbelise söödakultuuride sertifitseeritud seemne pakendamisega tegeleval isikul pakendamisluba. Pakendamisloa saamiseks esitab isik Taimetoodangu Inspeksioonile vormikohase kirjaliku taotluse. Pakendamisloa taotluse vorm on kehtestatud lisas 4. Kehtestatakse pakendamisloa sisu nõuded.

Eelnõu §-s 16 kehtestatakse pakendi märgistamise nõuded Euroopa Liidu nõuete kohaselt. Etikett võib olla pandud ka läbipaistva pakendi puhul loetavalt pakendi sisse. Etiketil ettenähtud teabe võib trükkida kustumatult otse pakendile, millele järelevalveametnik lisab partii sertifitseerimise korral partiinumbri. Proovi võtmiseks ja etikettide väljastamiseks teavitab tootja järelevalveasutust sertifitseeritava partii pakendite ja vajaminevate etikettide arvust. Järelevalveasutus määrab partii sertifitseerimise korral seemnepartii numbri ja trükkida lubatavate etikettide arvu. Kuna väljaspool Euroopa Liitu on olemas geneetiliselt muundatud söödakultuuride liikide sorte, nagu näiteks lutsern, siis geneetiliselt muundatud sordist pärit seemne puhul on seemnetunnistusel, ametlikul etiketil või muul dokumendil eraldi sellekohane teave. Samuti kehtestatakse nõuded seemnesegu puhul etiketil esitatava teabe kohta.

Eelnõu §-des 17–22 kehtestatakse söödakultuuride seemne etiketi, tootja dokumendil ja saatedokumendil esitatava teabe nõuded. Avatakse EL A-väikepakendi ja EL B-väikepakendi mõisted ning sätestatakse pakendi sulgemise ja pitseerimise nõuded ning EL -väikepakendi etiketi nõuded, hariliku lutserni sordi “ABT 205” ja hariliku nõiahamba sordi “Norcen” etiketi nõuded ning lõpuni sertifitseerimata seemne partii etiketi ja saatedokumentide nõuded.

Eelnõu §-s 23 kehtestatakse etiketi kehtivusaeg. Supereliit-, eliit -ja sertifitseeritud söödakultuuride seemnepartii etikett kehtib kaks aastat müügipakendi sulgemise kuupäevast alates. Pärast tähtaja möödumist võib seemnepartii omaniku etiketi kehtivusaja pikendamiseks esitada Taimetoodangu Inspeksioonile taotluse.

Eelnõu §-s 24 kehtestatakse söödakultuuride seemne turustamise nõuded.

Eelnõu §-s 25 käsitletakse söödakultuuride seemnesegu turustamist.

Eelnõu §-s 26 kehtestatakse järelkontrolli ulatus volitatud põldtunnustaja ja volitatud proovivõtja üle.

Eelnõu §-s 27 esitatakse rakendussäte, mille kohaselt võib seni kehtinud nõuete kohaselt märgistatud söödakultuuride pakendatud seemet turustada kuni kauba lõppemiseni.

Eelnõu lisa 1 kehtestab söödakultuuride seemne kvaliteedinõuded.

Eelnõu lisa 2 kehtestab seemnetunnistuse vormi ja sisu nõuded.

Eelnõu lisa 3 kehtestab söödakultuuride seemneproovi suurused.

Eelnõu lisa 4 kehtestab taotluse vormi pakendamisloa saamiseks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Ühenduste Nõukogu direktiivi 1966/401/EMÜ nõuetele.

4. Määruse mõjud

Määrusega ühtlustatakse söödakultuuride seemne turustamisel kehtivad nõuded Euroopa Liidu nõuetega. Tootjal on võimalus takistamatult turustada söödakultuuride seemet ka teises liikmesriigis.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumine ei too kaasa lisakulutusi eelarvevahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. mail 2006. a.

7. Määruse koostöölastamine

Eelnõu esitati koostöölastamiseks Keskkonnaministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Keskkonnaministeerium ei ole eelnõu koostöölastanud ega taotlenud koostöölastamise tähtaja pikendamist, seega loetakse eelnõu koostöölastatuks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostöölastas eelnõu märkusteta.

Eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks Taimetoodangu Inspektsioonile, kes arvamust ei avaldanud.

Ants Noot
Kantsler

